

РЕФЕРАТ

Дьячук Роман Сергеевич

Военное законодательство Великого Княжества Литовского XVI – первой половины XVII вв.: анализ источников

Ключевые слова: АРМИЯ, СТАТУТ, ВОЕННЫЕ СТАТЬИ, ГЕТМАН, ОБОРОНА ГОСУДАРСТВА, ВОЕННАЯ СЛУЖБА

Источники по изучению военного законодательства ВКЛ имеют важное значение для выявления накопленного опыта и определения тенденций в развитии данной отрасли отечественного права, а также позволяют проследить их связь с другими историческими источниками.

Цель – выявление опубликованных законодательных актов о вооруженных силах Великого Княжества Литовского и определение их места в правовой организации функционирования обороны в период XVI – первой половине XVII вв.

Объект исследования – законодательные документы об армии Великого Княжества Литовского XVI – первой половине XVII вв. как исторические источники.

Предмет исследования – взаимосвязи разных видов законодательных актов ВКЛ об армии, эволюция норм постановлений сеймов, Статутов 1529, 1566, 1588 годов, гетманских артикулов об армии, ценность законодательных актов как исторических источников

Теоретическую основу дипломной работы составляют основополагающие принципы научного исследования как объективность, историзм и системность изучения исторических материалов. В процессе исследования был использован компаративный метод при сравнении норм Статутов, а также различных групп источников (постановления сеймов, Статуты, военные артикулы) между собой. Процесс сравнения основан на выделении ранее существующих и нововведенных норм.

Выводы – результаты анализа военных источников Великого Княжества Литовского позволяют говорить о существовании уникальной системы источников военного законодательства и наличии ее развития на протяжении указанного периода

Дипломное исследование состоит из введения, четырех глав, заключения, списка литературы (41 наименования на 4 страницах), приложения. Объем работы - 67 страниц (в т.ч. 9 страниц приложение).

РЭФЕРАТ

Дзячук Раман Сяргеевіч

Ваеннае заканадаўства Вялікага Княства Літоўскага XVI –
першай паловы XVII стст.: аналіз крыніц

Ключавыя словы: ВОЙСКА, СТАТУТ, АРТЫКУЛЫ, ГЕТМАН, АБАРОНА, СЛУЖБА

Крыніцы па вывучэнню гісторыі ваеннага заканадаўства ВКЛ маюць важнае значэнне для выяўлення назапашанага досведу і вызначэння тэндэнцый развіцця дадзенай галіны айчыннага права, а таксама дазваляюць прагледзіць іх сувязь з іншымі гістарычнымі крыніцамі. У дадзенай дыпломнай рабоце разглядаюцца крыніцы ваеннага заканадаўства ВКЛ XVI – першай паловы XVII стст.

Мэта – выяўленне апублікаваных заканадаўчых актаў Вялікага Княства Літоўскага аб войску і вызначэнне іх месца ў прававой арганізацыі функцыянавання абароны ў перыяд XVI – першай паловы XVII стст.

Аб'ект даследавання – заканадаўчыя дакументы аб войску Вялікага княства Літоўскага XVI – першай паловы XVII стст. як гістарычныя крыніцы. **Прадмет** даследавання – узаемасувязі розных відаў заканадаўчых актаў ВКЛ аб войску; эвалюцыя нормаў пастановаў сеймаў, Статутаў 1529, 1566, 1588 гадоў, гетманскіх артыкулаў аб войску; каштоўнасць заканадаўчых актаў як гістарычнай крыніцы.

Тэарэтычную аснову дыпломнай працы складаюць такія асноўныя прынцыпы навуковага даследавання як аб'ектыўнасць, гістарызм і сістэмнасць вывучэння гістарычных матэрыялаў. Падчас працэсу даследавання быў выкарыстаны кампаратыўны метада пры параўнанні норм Статутаў, а таксама розных груп крыніц (пастановы сеймаў, Статуты, ваенныя артыкулы) паміж сабой. Працэс параўнання заснаваны на вылучэнні раней існуючых і новаўведзеных нормаў.

Высновы – вынікі аналізу вайсковых крыніц Вялікага княства Літоўскага дазваляюць казаць аб існаванні ўнікальнай сістэмы крыніц ваеннага заканадаўства і наяўнасці яе развіцця на працягу азначанага перыяду.

Дыпломнае даследаванне складаецца з уводзінаў, чатырох глаў, заключэння, спісу літаратуры (41 наймення на 4 старонках), дадатку. Аб'ём работы – 67 старонак (у т.л. 9 старонак дадатак).

SUMMARY

Military legislation of the Grand Duchy of Lithuania XVI – the first half of XVII centuries: analysis of sources

Keywords: ARMY, STATUTE, ARTICLES, HETMAN, DEFENSE, MILITARY SERVICE

Sources for the study of military legislation of the Grand Duchy of Lithuania are important for identifying lessons learned and identify trends in development of this sector of the domestic law and also allow us to trace their connection with other historical sources. This graduation work contents review of the sources of military legislation of the Grand Duchy of Lithuania XVI – first half of XVII century.

Purpose – identification of published historical sources of military legislation of the Grand Duchy of Lithuania and the determination of their place in the legal functioning of the organization of defense during the XVI - first half of XVII century.

Object of research – legislative documents of the army of the Grand Duchy of Lithuania XVI - first half of XVII century as historical sources.

Subject of research – the relationship of different types of acts the Grand Duchy of Lithuania's army, the evolution of standards soim's regulations, the Statutes of 1529, 1566, 1588, hetman articles about the army, the value of legislation as historical sources.

The fundamental principles of scientific research composes such fundamental principles of scientific research as objective, historicism and systematic study of historical materials. During the research process was used the comparative method comparing the rules of the Statute, as well as various groups of sources (decisions of the seimas, Statutes, the military articles) to each other. The comparison process is based on the allocation of pre-existing and newly introduced rules.

Conclusions – the results of analysis of military sources of the Grand Duchy of Lithuania suggest to assert the existence of a unique system of sources of military law and the presence of its development during this period.

Degree research consists of an introduction, four chapters, conclusion and citation (41 items on 4 pages), appendix (1 item). The volume of the degree work consists 67 pages (include 9 pages of appendix).